

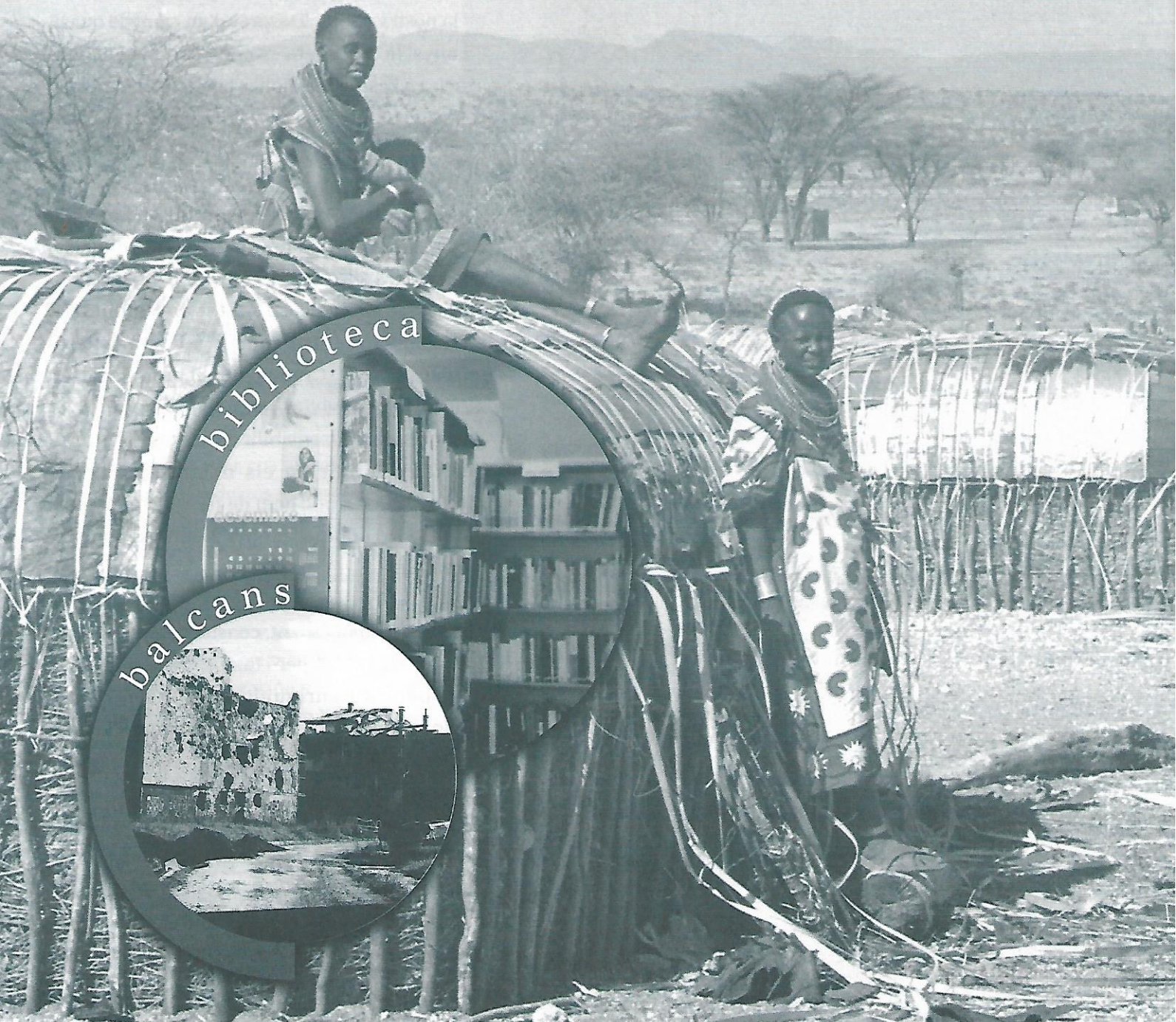
publicació de la lliga dels drets dels pobles

p a p e r s

núm. 22/2001

LLIGA DELS DRETS
DELS POBLES

la globalització per Luís de Sebastián / **actualitat africana als media**
/ claus per a entendre els conflictes dels Balcans / **el finançament**
ètic i solidari / **una biblioteca oberta a tothom**

Des de la junta... **2**
Rita Huybens

Opinió **3**
La globalització,
Luís de Sebastián
Característiques del model lliga, **5**
Vicenç Creus

Àfrica **7**
Actualitat africana als media,
Carles Cascón

Balcans **11**
Claus per entendre els conflictes
a l'exiugoslàvia,
Àngel Rossell

Actualitat **12**
El finançament ètic i solidari,
Montserrat Llobet

Biblioteca **14**
Bibliografia destacada
Una biblioteca oberta a tothom
Un llibre un autor

Activitats de la Lliga **15**

Des de la junta

Des del mes de febrer assumeixo la presidència de la nostra entitat. Després d'un camí de quasi 25 anys, la tasca feta és considerable i sòlida gràcies a l'esforç de moltes persones, de moltes hores de dedicació i de voluntariat, de moltes il·lusions compartides, de lluita.

Per això és tot un repte continuar aquesta tasca, adaptant-la a les noves circumstàncies de la nostra societat. Ho faré amb ganes, amb el recolzament de la Junta, de voluntaris disposats a realitzar feines a l'ombra però també somiant. Crec que podem millorar el món en el qual vivim, i des d'aquí, ens toca la part més difícil: sensibilitzar el nostre entorn per tal d'influir en els nostres polítics i dirigents. Poc a poc hem de fer realitat petites parcel·les d'aquesta utopia, tenint en compte la realitat.

El nostre treball és lent, constant, i ens trobem amb moltes traves, però també vivim moments molt bonics i enriquidors: la relació amb persones molt diverses vivint situacions de pobresa material o de guerra, que ens aporten una riquesa interior invaluable.

Amb aquesta breu introducció, em plau també presentar-vos el nou disseny de la Revista Papers amb l'objectiu de millorar la seva presentació i arribar més fàcilment a tothom.

Tots junts continuarem aquesta feina tan engrescadora.

Rita Huybens

Presidenta de la Lliga dels Drets dels Pobles

Revista Papers

Amb la col·laboració de Sabadell Solidari

Edita Lliga dels Drets dels Pobles

Consell de Redacció Jaume Feliu, Rita Huybens, Albert Roig
Àngel Rossell, Júlia Prunés i Xavi Zulet.

Sabadell Ca l'Estruch, carrer Sant Isidre, 140
Telèfon/Fax 93 723 71 02
Adreça Postal Apartat de Correus 2045
08200 SABADELL

Plana Web www.sabadellsolidari.org/lliga
Correu electrònic lliga@sabadellsolidari.org
Castellar Solidari Carrer Major, 74
Telèfon 93 714 34 27

Disseny i Impressió Impremta Dit i fet

Disposem d'una Biblioteca especialitzada en temes de Drets Humans, desenvolupament, política, pobles indígenes, cooperació... on trobaràs informació alternativa a la dominant. Pots consultar el fons bibliogràfic a la nostra pàgina web. Horari: de dilluns a divendres de 17 a 21 h.

La globalización no es un fenómeno nuevo, en el siglo XVI tuvo su mayor expansión.

La globalización

En el principio no era la globalización. En la antigüedad los pueblos tenían sus economías propias, centradas en la producción agrícola de subsistencia y en la producción artesanal de los instrumentos y objetos necesarios para hacer más cómoda la existencia. Tenían comercio con los países vecinos, pero el comercio “internacional” no era ni muy grande ni muy importante en la vida de sus habitantes. Luego, a medida que se perfeccionaron los medios de transportes y los ríos se abrieron a la navegación, los pueblos intensificaron sus relaciones comerciales, y llegaron hasta países lejanos –a varios días de navegación– a vender sus excedentes y a comprar productos nuevos que ellos o no tenían o no producían. Así, con la especialización y el comercio, los pueblos fueron prosperando y trenzando lazos de intercambio de mercancías, dinero y personas. En la Edad Moderna vienen los grandes viajes de exploración y conquista y pronto, a mitad del siglo XVI, todo el globo terráqueo es conocido y de alguna manera ligado por vías de explotación y comercio a los centros de poder de Europa. De esta manera, poco a poco comienzan a globalizarse las relaciones económicas y políticas de los pueblos: unos, lo más ricos y poderosos son los agentes de la globalización; los otros, la mayoría, los pobres, son los sujetos pacientes, los que la sufren.

Con todo el oro y la plata transferidos de las colonias a las metrópolis europeas se financian sucesivas revoluciones industriales, en Inglaterra,

El capital, se descubre en el siglo XIX, no conoce barreras geográficas ni políticas, es por naturaleza global

Francia, Alemania, y eventualmente en los Estados Unidos, en las cuales se ponen las técnicas recién inventadas al servicio de la producción industrial masiva. Se crea una increíble riqueza nunca antes vislumbrada. Los capitales invertidos en las primeras aventuras industriales, absorbiendo la plusvalía del trabajo asalariado, se multiplican por cien, por mil y por un millón. Pronto los mercados europeos más desarrollados se le quedan pequeños al capital y éste tiene que buscar su expansión y sus posibilidades de seguir creciendo en otras partes del mundo. Durante todo el siglo XIX el capital europeo recorre todo el mundo, hasta los rincones más apartados, en busca de materias primas, productos exóticos y trabajo barato. El capital, se descubre entonces, no conoce barreras geográficas ni políticas, es por naturaleza global y su acción produce la globalización

de las relaciones económicas.

El siglo XX comienza en paz y prosperidad. El mundo, sin embargo, está constituido por unas pocas metrópolis y un gran número de colonias en todos los continentes, con algunos países, formalmente independientes, pero sometidos a la colonización comercial de los países ricos, me refiero, naturalmente a los de América Latina. En ese período, que acaba en 1914 con el estallido de la Primera Guerra Mundial (1914-1918), se organiza el primer sistema monetario internacional en torno al oro, como punto de referencia del valor de las monedas (patrón monetario) y como medio de pago internacional: el llamado Patrón Oro.

Algunos autores se refieren a este período como “la primera globalización”, con lo cual quieren señalar sus semejanzas con la segunda glo-

balización, que sería la nuestra. Los rasgos comunes son la liberalización y crecimiento del comercio internacional, la libre y copiosa circulación de capitales, las innovaciones tecnológicas y los enormes beneficios que éstas produjeron al ser aplicadas a los procesos productivos y de circulación del capital (no cabe duda que el paso de la carta escrita en papel a la comunicación por teléfono fue un salto mucho mayor que el paso del teléfono al Internet). Los franceses designaban a los años anteriores a la Gran Guerra como "la Belle Epoque". Todavía hoy es el sueño -o el paraíso perdido- de los neoliberales.

La Primera Guerra Mundial desbarató todo el sistema. Después de la guerra, los países, tanto los vencidos como los vencedores, no pudieron reconstruir la prosperidad que habían tenido. Inflaciones galopantes, devaluaciones, crisis financieras, proteccionismo y nacionalismo estuvieron a la orden del día y continuaron las hostilidades en el campo económico financiero. La terrible Segunda Guerra Mundial (1939-1945) fue la consecuencia del desorden económico y político dejado por la Primera.

Hace medio siglo, después de la Segunda Guerra Mundial, no quedaba ni rastro de la primera globalización. Los países beligerantes se reconstruyeron y edificaron sus respectivos estados del bienestar en un régimen de economía casi cerrada, con controles de los movimientos de capital (facilitado por el hecho de que no había mucho capital para circular. Esa época, que podemos delimitar entre 1947 y 1968, es ahora el sueño de los que se oponen a la globalización. En ella creció el poder de los sindicatos y la participación de los trabajadores en las empresas. Aumentaron los impuestos sobre la renta y

el patrimonio para financiar las reformas sociales, en un pacto implícito de todas las clases para reconstruir la economía, la democracia y la dignidad nacional. El miedo al comunismo también fue un incentivo muy poderoso para llegar a ese pacto.

En la época entre 1947 y 1968, es ahora el sueño de los que se oponen a la globalización. En ella creció el poder de los sindicatos y la participación de los trabajadores en las empresas.

Pero a medida que aumenta la productividad del trabajo, los niveles de consumo y de ahorro, y las ganancias del capital, el sistema muere lentamente de éxito. Los banqueros y las empresas multinacionales toman la palabra y comienzan a exigir públicamente mayor libertad de movimientos. Las revoluciones conservadoras de la señora Thatcher y Ronald Reagan incorporan estas pretensiones en sus programas y en su práctica política. En años de fuerte inflación y poco crecimiento, se dice que "el estado no es la solución; el estado es el problema". A este grito de guerra neoliberal, comienza el desmantelamiento del estado, se privatizan empresas públicas, se bajan los impuestos y se reduce el gasto, con la consiguiente destrucción de puestos de trabajo en todo el sector público. Sube el precio del petróleo y los excedentes de los países productores contribuyen a expandir la oferta de eurodólares, que desde centros bancarios extraterritoriales y paraísos fiscales, acuden a ganar un dólar fácil a cualquier país que ofrece una oportunidad.

Pronto -estamos ya entrando en la última década del siglo XX- son billones de dólares que se mueven por todo el mundo a la velocidad de la luz, que les prestan ordenadores conectados con todos grandes centros financieros. La globalización de las finanzas es total, una globalización cualitativamente distinta de la primera, que no disponía de la capacidad de transmisión de datos, almacenamiento y procesamiento de los mismos que tenemos ahora. Todas las mañanas la radio nos informa cómo ha cerrado la bolsa de Tokio mientras dormíamos, por la influencia que ese conocimiento pueda tener en nuestras vidas diarias. El capital ha arrastrado a la industria y a los servicios a instalarse en cualquier parte del mundo donde encuentren condiciones de producción y venta que les pueda hacer prevalecer sobre sus rivales. Las nuevas multinacionales no tienen el menor compromiso con el país en que se establecen ni con los trabajadores que emplean. Van y vienen, entran y salen con toda facilidad, sin importarles los costos que causan, las ilusiones que rompen y la pobreza que generan.

En resumen, la globalización es lo que somos hoy, económicamente hablando, es la terminación provisional -por que la historia no ha terminado!- de un proceso de expansión del capital, aliado con las nuevas tecnologías, que tiende a convertir a todo el mundo, con su variedad de gentes y de culturas, con su diversidad de suertes, de poderes y de debilidades, en un solo mercado homogéneo, integrado y entregado a su merced. La moneda única, el "global", será la conclusión lógica del proceso... Si no le evitamos a tiempo.

Luís de Sebastián,
Catedràtic d'Economia d'ESADE,
Universitat Ramon Llull

Cal treballar en xarxa amb les entitats més properes

Característiques del model de Lliga

D'on partiem. Evolució progressiva.

La Lliga neix de la voluntat de diverses organitzacions i persones que en l'àmbit europeu van decidir coordinar iniciatives a favor dels drets dels pobles. Des de Catalunya és Agermanament (d'origen confessional progressista) que vertebrava el que seria la Lliga Catalana pels Drets i l'Alliberament dels Pobles.

El nexa d'unió amb la Lliga Internacional formada per les Lligues Nacionals (francesa, suïssa, italiana, basca, portuguesa, catalana...) era la Representació a la ONU de Ginebra fins que ens vàrem desvincular degut a la desaparició de la majoria de Lligues i per tant la impossibilitat de mantenir econòmicament la nostra delegació a Ginebra.

A mitjans dels anys setanta en plena transició política a Espanya, la Lliga és un referent per molts moviments d'alliberament que truquen a la porta i troben una societat catalana amb ganes de trobar referents culturals i polítics nous.

A Barcelona aviat queden concentrats els esforços a CIDOB, i Sabadell esdevé la seu de la Lliga Catalana. En concret, doncs, des d'aquesta ciutat com ha evolucionat el nucli impulsor de la Lliga?

Des de l'inici podem dir que és el promotor de l'apropament a casa nostra de diferents causes: Xile, Sàhara Occidental, Nicaragua, El Salvador...; són diferents realitats que aviat es relacionen de manera habitual amb nosaltres.

Més endavant ampliem cap als moviments indígenes (Yurimaguas), cap a l'Àfrica, i més tard els Balcans. Progressivament es veu la necessitat d'oferir nous serveis que aprofundeixin en el

treball directe. Així neix la biblioteca, la revista, el servei de recursos didàctics...

Trets característics actuals

Des del punt de vista organitzatiu, la Lliga està vertebrada per diferents grups de treball i serveis, els quals tenen representació a la Junta que ha estat elegida en les assemblees ordinàries. La Junta que funciona per consens, és oberta a qualsevol soci i fins i tot a qualsevol persona que vulgui conèixer l'entitat.

Les assemblees aproven la gestió de l'exercici anterior i els objectius de l'any; la Jornada anual té l'objectiu d'aprofundir temes transversals que van enriquint la cultura comú de tots els grups més enllà de la seva especialització (document marc, deute extern, sentit de la cooperació...).

En resum: es pretén un model que asseguri el traspàs de la informació a tots els nivells i per tant la participació organitzada de tothom, lluny de models assemblearis.

Des de l'inici podem dir que la Lliga és l'apropament a casa nostra de diferents causes: Xile, Sàhara Occidental, Nicaragua, El Salvador...

Les relacions i la coordinació amb l'entorn associatiu més immediat han procurat sempre de no competir sinó complementar-se. La Lliga, per exemple, no proposa accions solidàries amb el

Poble Saharauí, però sí en canvi ha publicat dossiers didàctics, un monogràfic sobre la Conferència Europea sobre solidaritat amb el Sàhara Occidental, o ha celebrat debats sobre el tema, la majoria de vegades en conjunt amb entitats específiques d'aquesta causa.

Per altra banda, s'ha col·laborat a impulsar tota mena d'organitzacions de treball de conjunt entre entitats semblants: Federacions, Fundacions, Serveis o Plataformes.

Pel que fa a les relacions amb les administracions creiem que la independència i la cordialitat les han caracteritzades, malgrat algun episodi de lògica tibantor. No hem partit mai de la confrontació i hem entès sempre que teníem una responsabilitat comuna davant la ciutat, que ens portava a col·laborar, salvant sempre l'especificitat de cadascú.

Els espais de participació ciutadana, com la Lliga, són ocasió d'aprofundir en la democràcia.

Perspectives

El necessari treball professional d'alguns col·laboradors laborals de la Lliga, fins aquí, ha estat força discret en el sentit de que la economia no ha permès dimensionar-lo gaire.

Sense renunciar a la militància dels socis, que és la base del nostre model associatiu, sembla que caldrà augmentar el nombre d'aquests col·laboradors laborals.

Un altre punt important és que sense perdre l'especificitat de la Lliga cal seguir treballant en xarxa amb les entitats més properes sense cercar protagonisme però, sense deixar d'aportar allò que és propi.

Vicenç Creus

Retalls de premsa

Milosevic i associats. La trama del dictador

Tots els països europeus recolzaven Slobodan Milosevic fins el dia de la seva detenció. En 10 anys de guerres als balcans no existeix una sola declaració de cap govern que el condemni radicalment. N'hi ha prou de repassar els arxius per comprovar que Occident l'ha seguit sostenint i fent-hi negocis fins al conflicte de Kosova.

Després de la guerra d'Eslovènia, la Unió Europea va nomenar com a mediador lord Carrington, que tenia interessos econòmics a Belgrad. Entre 1992 i el 1994 el líder serbi Radovan Karadzic, buscat pel Tribunal de l'Haia, va finançar econòmicament el partit conservador anglès del primer ministre, John Major. Mentre el

món s'escandalitzava pels camps de concentració d'Omarska i la matança de Srebrenica, Alemanya invertia en indústries i empreses a Sèrbia.

Rossend Domènech

El Periódico de Catalunya

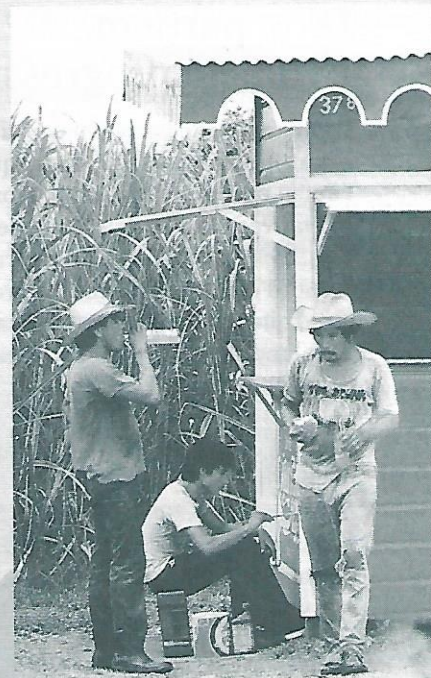
17 d'abril de 2001

Marcos: un rebel, no un revolucionari

Durant 16 dies, 19 comandants, 4 comandants i el subcomandant Marcos varen recórrer ciutats i pobles de 12 estats representant a 10 milions d'indígenes mexicans. La marxa dels que "tenen el color de la terra", amb la seva gestació, el seu procés i el seu desenllaç, ha obert un nou escenari polític.

Tot i les inversions fetes a Bòsnia i Kosovo, la reconstrucció trigarà anys

A Mèxic viuen 10 milions d'indígenes

El 10 de març Marcos es va definir en una entrevista no com un revolucionari, si no com un rebel. I va aclarir les seves raons. Mentre el revolucionari es proposa la presa del poder per fer transformacions, el rebel les fa des de baix. Va reiterar en evitar el culte a la imatge: la gent no podia quedar-se amb Marcos, l'important eren els indígenes.

No acceptava reunir-se amb Fox ja que seria un fet efímer, una fotografia. Marcos va reconèixer que el govern era legítim, producte d'eleccions democràtiques, però assenyalà que en el món ja no hi havia polítics si no mercadòlegs de la política sense visió de futur.

Jorge Alonso

Revista Envío

Managua, Nicaragua

¿Quina informació rebem del continent africà?

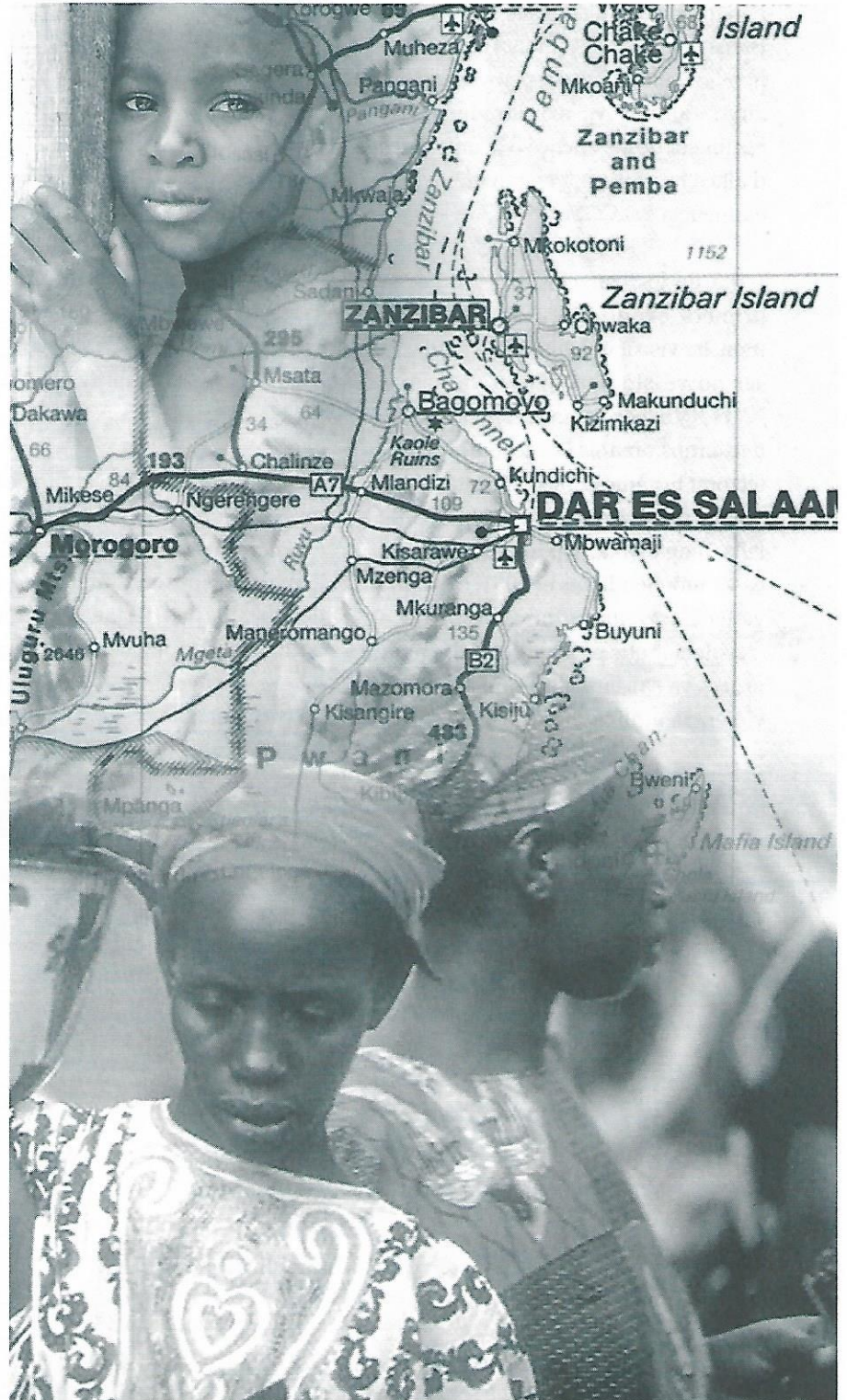
Actualitat africana als Media

Zanzíbar: setge a l'oposició

Regna una calma tensa a l'arxipèlag tanzà de Zanzíbar, sobretot pel que fa als membres de l'oposició. No ha transcendit amb prou feines la notícia a Europa, però les eleccions de finals de l'any passat van estar seguides d'acusacions de frau per part del CUF, l'opositor Front Cívic Unit, i una manifestació posterior va ser reprimida violentament per les forces del partit en el poder, el Chama cha Mapinduzi (CCM), el Partit de la Revolució.

Segons han informat algunes fonts, la primera onada d'enfrontaments va causar més de 150 morts, tot i que en els mesos següents ha continuat la persecució dels crítics amb els resultats electorals, que van haver de recloure's en la seva majoria a la veïna illa de Pemba. Al final, poc ha canviat en aquestes illes de poderosa atracció turística. Amani Abeid Karume és el cap del CCM, l'antic partit únic que ha governat durant més de 30 anys a Zanzíbar i prop de quaranta a Tanzània. Karume va obtenir oficialment el 67 per cent dels sufragis, deixant en minoria al seu rival del CUF, Seid Shariff Hamad, amb un 33 per cent.

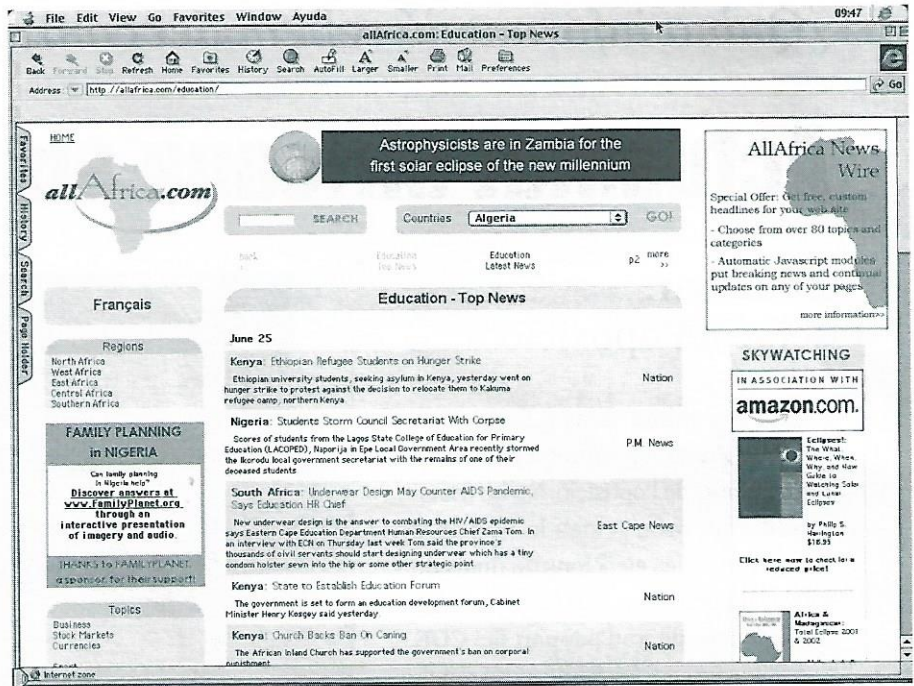
Els observadors de la Commonwealth, els Estats Units i la Unió Europea han criticat severament el procés. L'oposició també, però en demanar el boicot a unes noves eleccions el 5 de novembre va assegurar la victòria de Karume. Diversos atemptats amb bomba s'han succeït en aquest període. Al continent, a Dar Es Salam, Benjamin Mkapa ha estat reelegit com a cap del CCM.

L'any 1964 Zanzíbar, i l'illa veïna de Pemba, es van unificar amb Tanganyica per construir la república de Tanzània.

L'ombra de Julius Nyerere encara plana sobre Tanzània, que integra al seu territori l'arxipèlag de Zanzíbar sota una forma d'autonomia. Mort el desembre de 1999, el pare de la nació tanzana i conegut carinyosament en suahili com el "Mwalimu" (el mestre), va estar al poder del 1962 al 1985. I si el seu "socialisme africà", la Ujamaa, no va obtenir els resultats que s'esperaven, a Zanzíbar tampoc va arrelar del tot el sentiment de pertinença a la unió. I des d'allà s'ha contestat justament la preeminència del CCM.

L'illa de les espècies, que va ser la primera exportadora de clavell del món, ha viscut una història agitada. Va ser possessió portuguesa als segles XVI i XVII, per passar després a mans dels àrabs omanís i esdevenir un protectorat britànic el 1890. El sultans van tornar més tard a dirigir el destí de l'illa. Tanganyika, la part del continent, es va independitzar el 1961, cosa que va fer Zanzíbar dos anys després. La "revolució" que es va derivar d'aquest procés va causar a l'illa una espiral de violència amb la mort de 8.000 àrabs

Uns 120 diaris o revistes africans són accessibles a través d'internet

i hindús i l'exili de 15.000 zanzibarencs més. Finalment, Zanzíbar i la veïna illa de Pemba es van unificar el 1964 amb Tanganyika per constituir la República de Tanzània. No obstant, a banda de la política exterior i l'exèrcit, Zanzíbar ha gaudit d'una semiautonomia amb un president elegit per sufragi univer-

sal, una constitució pròpia, un govern i un parlament. De fet, el president zanzibarenc esdevenia automàticament un dels vice-presidents tanzans. El problema ha estat mantenir aquest fràgil equilibri, amb interessos a vegades enfrontats, en un Estat que és un dels primers destinataris de l'ajut interna-

The advertisement is titled "El mítico nombre de Zanzibar." and "ESTANCIA EN ZANZIBAR". It features a woman in a patterned dress standing on a beach, a map of Zanzibar, and several scenic photographs of the island. The text describes the beauty of Zanzibar and lists various tourism packages and activities. Key text includes:

- "Este es el lugar más bello que he conocido en toda África para descansar antes de emprender mi último viaje."
- "Zanzibar es un archipiélago en el Océano Índico formado por dos islas principales: Zanzibar (principalmente Zanzibar) y Pemba y otros islas menores."
- "Una de las maravillas de Zanzibar es el Palacio de Mwani, un edificio de gran importancia histórica y cultural que alberga una gran colección de arte y artesanía."
- "El Palacio Mwani, alberga una gran colección de arte y artesanía."

El turisme i el cotó són pràcticament les dues úniques fonts de divises

cional. L'agricultura aporta un 50 per cent el PIB, i el turisme i el cotó són pràcticament les dues úniques fonts de divises. Per alguns opositors del CUF només hi ha una manera de forçar la instal·lació d'una veritable democràcia: tallar en sec tot l'ajut internacional. De cara enfora, tot segueix igual.

Tecnologia de la informació a l'Àfrica

Alguns es pregunten per què s'ha de destinar recursos a l'anomenada Tecnologia de la Informació (TI) a un continent on desenes de milions de persones encara no tenen accés a aigua corrent ni electricitat. I més tenint en compte els problemes d'analfabetisme, formació i de poder adquisitiu. Per contra, el passat mes de maig el cap del sub-comitè sobre Àfrica de la Cambra de Representants nord-americana, Ed Royce, alertava sobre la necessitat de trencar la 'divisió digital' que separa el Nord del Sud amb alguns arguments. Royce recorda que la Tecnologia de la Informació -essent internet "el mitjà de comunicació més poderós que mai ha conegut el món"- és un factor significatiu a l'hora d'atraure les inversions estrangeres i com a impulsor del creixement econòmic. I es poden donar ja alguns exemples dels beneficis que han portat les noves tecnologies a l'Àfrica. El primer és l'augment del flux d'informació: uns 120 diaris i revistes africans són accessibles 'on-line', és a dir, a través de la xarxa.

Integració econòmica: una cooperativa de dones pescadores ha fundat una web per permetre als seus 7.000 membres d'entrar als mercats d'exportació i negociar els preus directament amb els compradors d'altres continents.

Ensenyament: estudiants de medicina de Senegal estan sent instruïts per met-

Un 95% dels infectats de Sida són a països en vies de desenvolupament

ges de Bèlgica via "links" (enllaços) de vídeo. I també s'està utilitzant internet pel Fòrum Parlamentari del Consell de Desenvolupament de Sudàfrica: aquest esforç es dirigeix a la resolució de conflictes, al problema de la SIDA, la integració regional i la cooperació parlamentària. Activistes de la democràcia a tot l'Àfrica estan utilitzant el correu electrònic per presionar pel canvi polític.

Els efectes devastadors de la sida

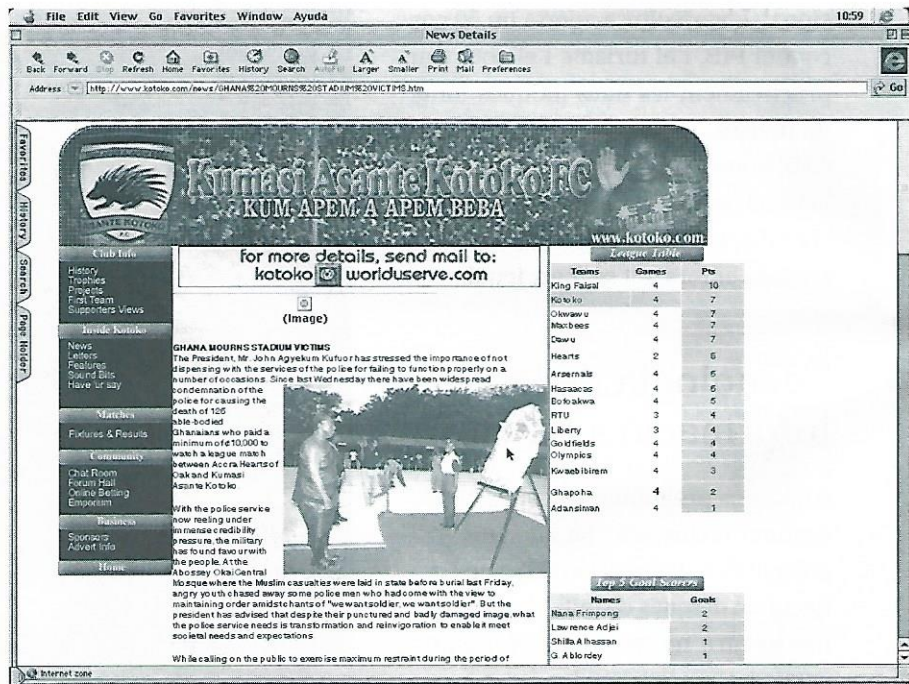
L'Agència Panafricana de Notícies s'ha fet ressò de l'informe recent de l'Organització per l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) sobre la sida a l'Àfrica, segons el qual les morts per aquesta malaltia reduiran la força de treball al continent un 26 per cent

d'aquí al 2020. S'estima que des del 1985 uns set milions de persones han mort en les zones agrícoles a causa de la sida en 27 països africans, i que en les properes dues dècades moriran uns 16 milions d'africans. Un 95 per cent dels infectats es troben a països en vies de desenvolupament.

L'Àfrica Subsahariana està al capdavant de la llista amb 24 milions d'infectats, seguida de l'Índia, amb quatre milions de casos. Es tracta d'un repte de descomunals dimensions i de gran impacte en la nutrició i la producció agrícola en les societats rurals d'aquests països, observa la FAO, en la mesura que afecta els membres econòmicament productius de les famílies. "Hi ha una despesa creixent en atenció sanitària i un descens de la productivitat. La producció d'aliments i els ingressos cauen dramàticament quants més adults estan infectats, i quan els estalvis i les reserves acumulades s'acaben, les famílies busquen el suport dels parents, demanen préstecs o venen els seus estris de producció", assenyala el document.

L'Àfrica subsahariana està al capdavant de la llista amb 24 milions d'infectats per la SIDA, seguida per l'Índia amb quatre milions de casos

Per tot això, la FAO fa una crida urgent als governs, polítics, ministeris, líders d'opinió i el públic en general sobre l'impacte de la sida i encoratja la presa de mesures i estratègies adequades, així com el suport als infants que no poden rebre la seva alimenta-

Les notícies de tragèdies als estadis de futbol africans esdevenen una imatge estereotipada del nivell d'organització dels països africans en l'àmbit esportiu

ció bàsica. La revisió de lleis relacionades amb l'accés a la terra per assegurar les herències per viduïtat i les mesures sobre els que es queden orfes són també de vital importància.

Estereotips als mitjans de comunicació

La imatge d'Àfrica que ven als mitjans de comunicació és sens dubte la de la guerra o la catàstrofe. Imatges que reforcen l'estereotip d'un continent a la deriva i en mans del tribalisme i el caos. Arran de la cobertura donada als recents desastres esportius a estadis de Sudàfrica, Ghana i el Congo, algunes veus africanes s'han aixecat per lamentar allò de la "fenomenologia africana". En concret, Leapetswe Malete, professor de la Universitat de Botswana, escrivia el passat 16 de maig que a Europa s'han donat altres casos de desastres a estadis amb desenes de morts i no per això s'ha qüestionat la capacitat indi-

vidual dels països o continents d'acollir esdeveniments esportius internacionals. "L'associació continuada dels desastres africans amb la capacitat d'acollir la Copa del Món de futbol menysprea la capacitat de cada país africà particular en l'organització d'activitats esportives importants. (...) L'efecte acumulatiu sobre Àfrica és l'aïllament i la pobra capacitat de desenvolupament. (...) Aquests incidents podien haver ofert als periodistes la possibilitat d'analitzar de forma crítica l'impacte de la relativa isolació de l'esport africà sobre el desenvolupament dels esports a l'Àfrica. La FIFA és probablement l'organisme esportiu més ric del món, i la contribució del futbol africà al seu benestar i estatus no hauria de ser menystinguda. Per aquesta raó, el vergonyós estatus del futbol africà hauria de repercutir negativament en aquelles que es beneficien de la seva contribució però participen del seu aïllament", apunta Malete.

Carles Cascón,
periodista

S'ha garantit l'estabilitat militar però no la democràtica

Claus per entendre els conflictes a l'exiugoslàvia

El passat 3 d'abril la Lliga dels Drets dels Pobles va convidar al professor Carlos Taibo, de la Universitat Autònoma de Madrid, a realitzar una conferència sobre l'antiga Iugoslàvia al Casal Pere Quart de Sabadell. Especialista en els Balcans, autor de diversos llibres sobre la situació dels Balcans, Bòsnia i Kosova entre altres, centrà la seva ponència en un repàs a les diverses repúbliques i regions autònomes que configuraven l'antiga Iugoslàvia configurada per Tito després de la segona Guerra Mundial.

Cal destacar l'anàlisi de Taibo pel que fa a la situació política i institucional de la República de Bòsnia-Herzegovina. Composada per dues entitats diferents: la República Srpska i la Federació Bòsnio-Croata.

Aquesta nova arquitectura institucional, fruit dels acords de Dayton, va permetre callar els canons però els problemes no s'han solucionat a Bòsnia. S'ha garantit l'estabilitat militar, però no el restabliment de la democràtica. Dayton garanteix la presència de dos exèrcits, és a dir: un doble monopoli de la violència sota unes institucions polítiques escollides electoralment sota un cens altament condicionat per la figura dels refugiats. Es calcula que només un 15% d'aquests ha tornat a la seva localitat d'origen anterior al desencadenament del conflicte bèl·lic.

Respecte a Kosova, Taibo va emfatitzar en la llarga durada del conflicte.

Segons Taibo l'executiu serbi té per finalitat un capitalisme mafiós creat per l'estructura de Milosevic

Aquest s'inicia a finals de la dècada dels anys 80. La dècada dels 90 ha estat definida pel conferenciant com un nou tipus d'"apartheid" vers els ciutadans albanesosokosovars per part del govern Serbi. Prohibició de l'albanès i imposició d'un procés de cirilització a tots els nivells de la vida pública, política i cultural.

els acords de Dayton, va permetre callar els canons però els problemes no s'han solucionat a Bòsnia

1998 significa l'esclat de la violència i la fi de l'estatut d'autonomia a Kosova. Aquesta es troba en l'actualitat en un punt d'indefinió institucional vers el futur més immediat. Les dificultats per una bona convivència s'ha

evidenciat i el clam per defugir de l'umbral Serbi és una constant.

A tall de conclusió Taibo argumentava les diferents línies de tensió presenta a la zona, la darrera l'escalada de violència a Macedònia.

S'ha de mantenir un fort recel vers els nous discursos nacionalistes apareguts arran del nou executiu Serbi. Executiu serbi que té en la finalitat d'un capitalisme mafiós creat per l'estructura de Milosevic, com un dels desafiaments més importants per retornar a l'estabilitat convivencial i al joc democràtic real, entenent aquesta com a implicació de la ciutadania en la reconstrucció multiètnica de la zona.

Més informació a la Biblioteca de la Lliga o a www.sabadellsolidari.org/lliga

Àngel Rossell

Els principis ètics no s'acaben quan invertim els estalvis

El finançament ètic i solidari

L'estiu del 1.999 es va constituir FETS (Finançament Ètic i Solidari) com una associació d'associacions que pretén difondre i sensibilitzar a la societat catalana sobre l'ús ètic dels nostres estalvis i inversions i crear les bases per a la constitució d'una banca ètica a Catalunya. Aquesta organització fa un èmfasi especial en que la ètica no és incompatible amb la rendibilitat dels diners.

Els productes financers ètics

Quan ens referim als productes financers ètics, vol dir que parlem de diners dedicats a invertir en negocis o activitats que descarten actuacions que no respectin els drets humans, la producció i venda d'alcohol, la producció i venda d'armament, la destrucció del medi ambient, etc. Aquestes actuacions s'anomenen criteris negatius o excloents ja que es considera que poden anar contra dels nostres criteris ètics, i per tant exclouen invertir en aquests negocis i activitats. També es consideren ètics, els negocis o activitats que compleixen criteris positius o valoratius, com per exemple: invertir en la protecció del medi ambient, comerç just, transferència de tecnologia a països pobres, tracte igualitari dels treballadors, organitzacions del tercer sector i economia social (entitats sense ànim de lucre i cooperatives), etc.

En els mercats financers del nostre país han començat a sorgir productes ètics:

Dins del productes de renda fixa hi ha

Una política financera ètica afavoreix els més necessitats

per exemple, el grup Holandès Oiko-crèdit que ha obert una oficina a Barcelona on es poden col·locar els vostres

Els productes financers ètics, vol dir que parlem de diners dedicats a invertir en negocis o activitats que descarten actuacions que no respectin els drets humans, la destrucció del medi ambient...

estalvis amb la garantia que seran invertits en projectes de desenvolupament al tercer món. També podeu col·locar-los, encara que amb moltes limitacions, en una associació de cooperatives anomenada Coop-57, que inverteix en projectes dels seus socis cooperativistes. En aquests dos casos la rendibilitat d'aquests productes és baixa, al voltant

de l'IPC, però segura ja que no hi ha risc de perdre els diners invertits.

També es pot invertir en productes de renda variable com els fons d'inversió ètics. A l'Estat Espanyol existeixen uns 15 fons entre els quals hi ha: el Fondo Ético FIM, impulsat per Intermón i gestionat per AB Aseores; AC Arco Iris gestionat per Gesinca Inversiones; Ecofondo impulsat per la Fundación Ecologia i Desarrollo i gestionat per Renta 4; Fondo Solidario pro UNICEF gestionat per Gesmadrid; Foncaixa Cooperación de "La Caixa" i gestionat per Gescaixa; Iberfondo 2000, Iberfondo 2020 i BCH Solidaridad tots ells gestionats per BCH Gestión; DB Ecoinvest FIM gestionat per Deutsche Bank Gestión.

Tant en els productes sense risc (renda fixa), com en els de risc (renda variable o mixta), s'ha de prestar molta atenció en si els criteris que compleixen, coincideixen amb el nostre concepte personal de la ètica. Tot i així, encara ens haurem de fixar en

si les empreses on s'inverteix compleixen realment els criteris. Això pot ser força difícil si no coneixem els negocis on s'inverteixen els diners. El més útil és que la mateixa entitat que ens ofereix el producte ens passi les conclusions dels informes de les auditories ètiques que puguin haver passat les empreses on s'inverteix. Actualment, i en el cas concret dels Fons d'Inversió, la única organització que dona aquesta informació és Renta 4 per l'Ecofondo impulsat per la Fundación Ecología y Desarrollo. Podem pensar sobre el perquè de tanta desconfiança. El cas és que sovint es dona la situació que si observem els criteris per una banda i les empreses per l'altra, veiem que empreses on s'està invertint han sortit als mitjans de comunicació denunciades justament per actuacions considerades poc ètiques per una part significativa de la nostra societat.

Per altra banda, i continuant amb els Fons d'Inversió, si observem aquest producte financer des d'una perspectiva més àmplia, el producte del que estem parlant en si no és gaire ètic, si tenim en compte que opera amb accions del mercat borsari, on més del 90% dels moviments de capital responen a operacions especulatives. És a dir, operacions on es vol guanyar diners ràpidament sense que importi si empreses rendibles entren en crisi o fins i tot han de tancar per que no responen a les expectatives dels inversors.

De moment a l'Estat Espanyol no hi ha gaire oferta de productes financers ètics i molts dels que hi ha són poc fiables per la seva manca de transparència. Pensem que el futur d'aquests productes està principalment en que prenguem consciència d'on es poden arribar a invertir els nostres diners, ja que es poden invertir en activitats que nosaltres no volem potenciar de cap de les maneres perquè està en contra dels nostres principis ètics, i

a partir d'aquí que sol·licitem productes financers que s'ajustin al nostre concepte personal d'ètica i que exigim la informació que ens garanteixi que els criteris ètics es compleixen.

Se suposa que si la demanda de productes ètics és major, les entitats financers tindran més interès en oferir productes d'aquest tipus i, si a més, la gent vol tenir garanties de que realment es compleixen els criteris proposats, les entitats haurien de respondre a aquestes exigències amb transparència sobre les actuacions de les empreses on s'inverteix.

Actualment a l'Estat Espanyol no hi ha cap entitat financera que es pugui anomenar ètica, ni entre les Caixes d'Estalvi ni entre els Bancs

La banca ètica

Un altre aspecte del finançament ètic és quan parlem de la banca ètica. En aquest cas estaríem parlant d'una entitat (banc, caixa d'estalvis o cooperativa de crèdit) que ofereix els mateixos serveis que una entitat financera tradicional però que garanteix un rendiment social a més d'un rendiment financer.

La necessitat de l'existència d'una banca ètica és que els nostres principis ètics no s'acaben quan invertim els nostres estalvis, sinó que tenim necessitat d'altres productes i serveis financers que volem que s'acullin també als nostres principis ètics. Per exemple el destí dels diners dels nostres comptes corrents, l'origen dels diners que ens presten les entitats financeres, el destí

dels beneficis que obtenen les entitats, etc. També cal tenir present, que les entitats financeres tradicionals exclouen de finançament determinades iniciatives de negoci viables per manca de garanties patrimonials o avals. És a dir, aquella persona que vol crear el seu propi lloc de treball (autoocupació), però que per fer-ho necessita d'un petit capital, per molt bona que sigui la seva idea i demostrï la seva viabilitat, no pot comptar amb el finançament d'una entitat tradicional si no pot aportar una garantia patrimonial o un aval.

Actualment, a l'Estat Espanyol no hi ha cap entitat financera que es pugui anomenar ètica, ni entre les Caixes d'Estalvi ni entre els Bancs. De fet no és fàcil crear un banc ètic, ja que la normativa vigent estableix un mínim de capital social de 3.500 milions de pessetes, i en cas de crear una cooperativa de crèdit un mínim de 850 milions de pessetes.

D'Europa podem destacar els següents bancs ètics: Coopertative Bank (Anglaterra), Triodos Bank (Holanda), Caisse Solidaire Nord-Pas de Calais (França) i Banca Ètica Italiana (Itàlia).

El que si hi ha a l'Estat Espanyol, són el que s'anomenen institucions intermitges que ofereixen crèdit al col·lectiu exclòs de finançament per les entitats financeres tradicionals. Com que solament estan autoritzades a donar crèdit les entitats financeres, aquestes institucions intermitges proporcionen finançament sota el nom d'ajuts o subvencions a l'auto-ocupació. A Catalunya les institucions intermitges amb que comptem són: Coop-57, Acció Solidària Contra l'Atur i FIDEM.

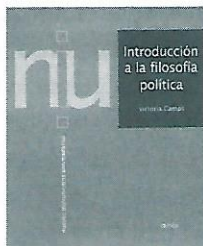
Més informació a www.fets.org i www.pangea.org/oikocredit

Montserrat Llobet,
Economista

Tots aquests llibres els podeu consultar a la Biblioteca de la Lliga

Bibliografia destacada

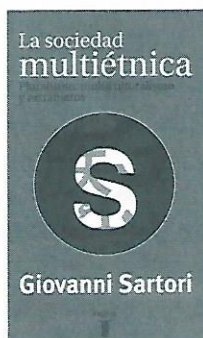
Un llibre, un autor

Introducción a la filosofía política

Victoria Camps; Editorial Crítica, Barcelona, 2001, 205 pàg.

Aquest llibre té una finalitat estrictament pedagògica i donat que la autora entén l'ensenyament de la filosofia com una lectura dels filòsofs des de la perspectiva dels problemes i les preguntes d'avui, vertebra aquesta visió a l'entorn de tres temes fonamentals del nostre temps: la dialèctica entre la realitat individual i la realitat social, el sentit de la llibertat en la comunitat política i la gestació dels drets humans com a fonament de la democràcia.

La sociedad multiétnica

Pluralismo, multiculturalismo y extranjeros; Giovanni Sartori; Taurus, Madrid, 2001, 139 pàg.

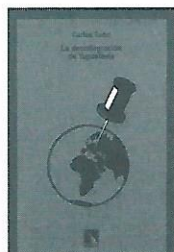
La bona societat com diu l'autor és aquella societat oberta que ell interpreta com una societat pluralista basada en la tolerància i en el reconeixement del valor de la diversitat. I en fa una anàlisi del qual en resulta que el multiculturalisme no és una extensió i continuació del pluralisme sinó, pel contrari, la seva negació. Perquè el multiculturalisme no persegueix una integració diferenciada, sinó una desintegració multiètnica. A partir d'aquí el llibre es pregunta fins a quin punt la societat pluralista pot acollir sense dissoldre's a "enemics culturals" que la rebutgen. Perquè no tots els immigrants són iguals. I perquè l'immigrant de cultura teocràtica planteja problemes molt diferents a l'immigrant que accepta la separació entre religió i política.

Palestina, ocupació i resistència

Manual pràctic sobre la qüestió palestina i el conflicte àrabo-israelià; Salah Jamal; Edicions El Jonc, Barcelona, 2001, 115 pàg.

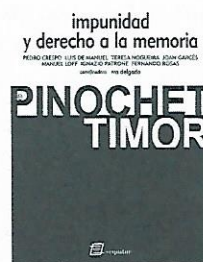
Encara que la premsa i els informatius cada dia ens presenten fets parcials del conflicte palestino - israelià, quasi mai ens proporcionen una idea global del conflicte i no ens ajuden a comprendre'n les causes i els motius. El que pretén aquest llibre és en realitat, detallar i explicar al lector interessat les dades bàsiques del conflicte de forma senzilla, precisa i amena des dels seus orígens fins a l'actualitat.

La desintegración de yugoslavia

Carlos Taibo; Los libros de la catarata, Madrid, 2000, 222 pàg.

Pedagògica i actualitzada introducció al procés de disgregació assumit per l'Estat Federal iugoslau en l'última dècada del segle XX. Des d'una perspectiva crítica, de la naturalesa d'aquest Estat Federal; de les causes que van provocar la desintegració; dels successius conflictes de Croàcia, de Bòsnia, i de Kosova; del paper assumit per uns i altres agents internacionals i dels horitzons de futur. La informació manejada permet també sospesar, diferents conceptes com el nacionalisme, el federalisme, l'etnicitat o la multiculturalitat, al mateix temps que aporta claus per encarar el debat contemporani sobre l'intervencionisme humanitari.

Impunidad y derecho a la memoria, de Pinochet a Timor.

Pedro Crespo, Luis de Manuel, Teresa Nogueira, Joan Garcés, Manuel Loff, Ignacio Patrone y Fernando Rosas; Coord: Iva Delgado; Ediciones Sequitur, Madrid, 2000, 190 pàg.

Els més greus crims han estat i estan sent comesos per persones que es serveixen per fer-ho de recursos i instruments de l'Estat. I al mateix temps s'envolcallen en un mantell d'impunitat teixit igualment amb recursos econòmics, polítics i militars del mateix Estat. Es declaren a si mateixos pel damunt de les lleis, fins a arribar a negar la pròpia existència del crim, i haver aconseguit el nivell de "crim quasi perfecte". Es podrà aconseguir imposar una sanció a través d'un procés penal? El fenomen de la impunitat està estretament lligat al la dissolució de la memòria en aquest món en permanent evasió que alimenta l'oblit i les falsificacions del passat.

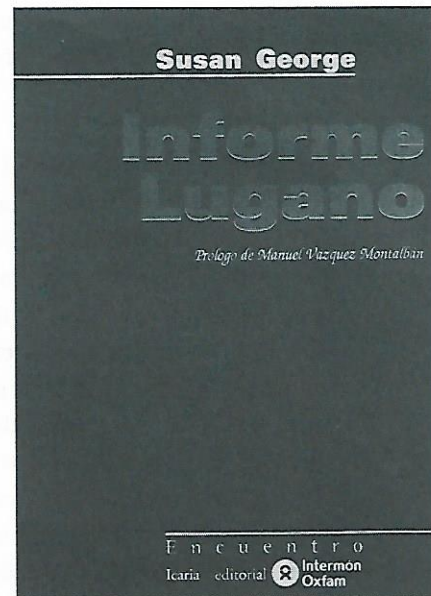
Informe lugano

Icària Editorial - Intermón Oxfam, Barcelona, 2001, 255 pàg.

Inconsciència, esquizofrènia o cinisme absolut: com "els que decideixen" en el món poden fer polítiques ultraliberals, que són la base de la mundialització, i pretendre al mateix temps atacar les conseqüències catastròfiques d'aquestes polítiques? Temen un retorn antiliberal? Aleshores el futur del capitalisme no estaria assegurat. Aquest és el punt de partida d'aquest nou llibre de Susan George que es presenta en forma d'un informe. Els seus promotors: els representants de les directrius econòmiques i polítiques del planeta. Els autors: nou experts altament qualificats. L'objectiu: identificar les amenaces que pesen sobre el capitalisme al segle XXI i estudiar les possibles solucions. Amenaces que són tanmateix perfectament lògiques, terrorífiques i ja consumades... Informe aclaparador, documentat, apassionat i apassionant, que aconseguix com cap altre desarmar els mecanismes fonamentalment perversos del capitalisme ultraliberal: un horror ecològic, econòmic i social.

Susan George

És politòloga, presidenta de l'Observatori de la mundialització i vicepresidenta de l'Associació ATTAC. Situada en la primera línia dels combats internacionals, forma part d'un dels eixos que ha coordinat la unió del conjunt de moviments francesos contra l'AMI (Acord Multilateral d'Inversions) i la OMC (Organització Mundial del Comerç). Autora de diversos llibres com Comment meurt l'autre moitié du monde i El bumerang de la deuda. Va néixer als EEUU i viu des de fa anys a França.

El fons de la Lliga informa del que realment passa al món

Una biblioteca oberta a tothom

De bon començament la Lliga va procurar aconseguir, a partir de la destinació cada any d'una partida del pressupost, una biblioteca especialitzada en llibres relacionats a Amèrica Llatina, Drets Humans, Àfrica, Món àrab i a mesura que les activitats de la Lliga s'anaven estenent s'ha aconseguit que a hores d'ara tinguem una biblioteca d'uns 3.000 llibres, d'uns 700 recursos didàctics, a la ratlla de 2.000 documents monogràfics, unes 200 cintes de vídeo, així com un centenar de revistes que es reben periòdicament.

A partir de l'any 1992 es va començar la informatització de les noves adquisicions i poc a poc del fons que hi havia en aquell moment.

Fa uns dos o tres anys, quan l'Ajuntament anterior va determinar el pla de crear una xarxa telemàtica amb els fons de diverses entitats ciutadanes i integrar-los a la Biblioteca Municipal, que tot just s'estava discutint i perfilant, la Lliga dels Drets dels Pobles va ser una de les entitats escollides pel fons que ja en aquell moment disposava. Altres entitats van ser l'ADENC, l'Acadèmia Ca-

tòlica, el Conservatori de Música, etc. L'Ajuntament va dotar a la Lliga d'un programa informàtic i d'una persona documentalista per fer el traspàs del fons ja informatitzat al nou programa que permetia la integració a la nova Biblioteca Municipal.

La Lliga, gràcies a la subvenció del Fons Català de Cooperació i a la Fundació Sabadell Solidari ha aconseguit informatitzar tot el fons del que disposa, així com indexar tots els llibres segons la Classificació Decimal Universal (CDU).

També ha integrat aquest fons a la pàgina Web de la Lliga:

www.sabadellsolidari.org/lliga

des d'on es pot obtenir d'una forma senzilla i ràpida la bibliografia que es desitja, tan si és per títols, per autors o per descriptors tant temàtics com geogràfics.

La biblioteca és oberta a tothom qui necessiti informació per fer estudis, treball, tesis, sobre una temàtica molt específica o sen-

Actualment tenim un fons de més de 6.000 materials entre llibres, vídeos, recursos didàctics i documents

zillament per informar-se i estar al dia del que realment succeeix al món. Els horaris són de dilluns a divendres de 17 a 21h.

Albert Roig

activitats de la Lliga dels Drets dels Pobles

Lliçons de política.

Què és ...?

Conceptes bàsics de política

El passat 31 de maig Jordi Sánchez va inaugurar les Lliçons de Política amb la ponència *Què és el nacionalisme?*, organitzat pel grup Politiea, Escola de Formació Política. El cicle pretén tractar conceptes bàsics com són el federalisme, la democràcia, l'esquerra i el liberalisme. Els ponents són persones que coneixen prou bé el significat d'aquests conceptes, entre octubre i desembre participaran Pasqual Maragall, Herrero de Miñón i Paco Fernández Buey.

Noves edicions del Taller de Percussió Africana

Des del mes de febrer el Grup d'Àfrica Negra de la Lliga ha realitzat tres edicions del Taller de Percussió Africana en el que

han participat més de seixanta persones. Es té previst que a partir del mes d'octubre s'organitzin noves edicions amb el professor Ousseinou Diagne, membre dels grups de música Kayra i Nass Marrakech.

Foto esquerra: Jordi Sánchez va inaugurar les lliçons de política que seguiran el proper octubre.

Foto dreta: Més de seixanta persones han participat en les diferents edicions del taller de percussió.

p a p e r s

Publicació de la

LLIGA DELS DRETS
DELS POBLES

podeu obtenir més informació a través de la nostra plana web

www.sabadellsolidari.org/lliga

o contactar amb nosaltres mitjançant l'adreça electrònica

lliga@sabadellsolidari.org

Utilitza aquest imprés si desitges fer-te soci/a de la Lliga dels Drets dels Pobles

Sí, desitjo col·laborar en els projectes i activitats que organitza la Lliga

LLIGA DELS DRETS
DELS POBLES

Dades personals

Nom i cognoms: _____ Data de naixement: _____
DNI: _____ E-Mail: _____
Domicili: _____ Població: _____
Codi Postal: _____ Telèfon: _____

Vull fer una aportació anual de _____ Ptes.

Dades bancàries

Entitat _____ Oficina _____ DC _____ Compte corrent _____
Data _____ Signatura del titular _____

*També pots fer-te soci/a de la Lliga a través d'internet o per telèfon (al 93 723 71 02)

Els donatius a la Lliga dels Drets dels Pobles desgraven pel 20% del seu valor en la Declaració de Renda